

Αθήνα, 19.05.2025

Ερώτηση

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

- **Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης & Υπουργό Επικρατείας κ. Χατζηδάκη**
 - Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
 - Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
 - Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας

Θέμα: «Αναζωογόνηση της υπαίθρου και συγκράτηση πληθυσμού σε απομακρυσμένες περιοχές»

Η εγκατάλειψη της υπαίθρου αποτελεί πλέον ένα από τα πιο ανησυχητικά φαινόμενα για τη δημογραφική ισορροπία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας μας. Πλήθος χωριών έχουν εγκαταλειφθεί, υποδομές έχουν απαξιωθεί και η καθημερινή ζωή καθίσταται μη βιώσιμη για τους εναπομείναντες κατοίκους, ενώ η μέση ηλικία σε πολλές αγροτικές περιοχές υπερβαίνει τα 65 έτη με τη δημογραφική γήρανση και ερήμωση να είναι ιδιαίτερα οξυμένες σε μικρούς ορεινούς και απομακρυσμένους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ).

Την ίδια στιγμή, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες υλοποιούνται ολοκληρωμένες πολιτικές καινοτόμων κινήτρων, ενισχύσεων και επενδύσεων για την προσέλκυση νέων κατοίκων στην ύπαιθρο.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι της Ισπανίας, όπου δημιουργήθηκε το Υπουργείο «Οικολογικής Μετάβασης και Δημογραφικών Προκλήσεων», το οποίο εφαρμόζει πολυεπίπεδες πολιτικές που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία της βιοποικιλότητας, την ενίσχυση ενός οικολογικού και κοινωνικά βιώσιμου παραγωγικού μοντέλου, καθώς και στην αναχαίτιση της δημογραφικής γήρανσης και της περιφερειακής ερημοποίησης — πολιτικές που λειτουργούν συμπληρωματικά και συντονισμένα, σε αντίθεση με τη χώρα μας, όπου συχνά απουσιάζει μια συνομιλία και σύμπραξη μεταξύ κρίσιμων πολιτικών τομέων.

Επειδή η Ελλάδα αντιμετωπίζει έντονο φαινόμενο εγκατάλειψης της υπαίθρου, με χιλιάδες χωριά να έχουν ερημώσει τις τελευταίες δεκαετίες,

Επειδή οι αγροτικές περιοχές στερούνται βασικών υποδομών και πρόσβασης σε κρίσιμα κοινωνικά αγαθά, όπως η υγεία και η εκπαίδευση,

Επειδή η συγκέντρωση πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα δημιουργεί ασφυκτικές πιέσεις στο περιβάλλον, τις μεταφορές και την ποιότητα ζωής των πολιτών,

Επειδή η ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας και των δημόσιων μεταφορών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επανεγκατάσταση νέων και επαγγελματιών σε αγροτικές περιοχές,

Επειδή η χώρα μας διαθέτει γεωγραφικό πλούτο και εγκαταλελειμμένα οικιστικά αποθέματα που μπορούν να αξιοποιηθούν προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής,

Επειδή σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζονται επιτυχημένα προγράμματα που περιλαμβάνουν γενναιόδωρα οικονομικά και φορολογικά κίνητρα, επιδοτήσεις για ανακαίνιση κατοικιών και στήριξη της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο,

Επειδή, στη χώρα απουσιάζει ένας ενιαίος θεσμικός συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων υπουργείων και φορέων, με αποτέλεσμα οι πολιτικές για την ύπαιθρο να παραμένουν αποσπασματικές και συχνά αναποτελεσματικές,

Επειδή είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός ολοκληρωμένων πολιτικών με συνεκτικό πακέτο συμπληρωματικών κινήτρων (φορολογικών, επενδυτικών, κοινωνικών, παραγωγικών),

Επειδή η ανάπτυξη «έξυπνων υποδομών» όπως ευέλικτες μεταφορές, κινητές μονάδες υγείας, μετακινούμενες δανειστικές βιβλιοθήκες, ευέλικτες διοικητικές υπηρεσίες και προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά δίκτυα μπορεί να βελτιώσει ουσιαστικά την καθημερινότητα των κατοίκων και να αναστρέψει την τάση εγκατάλειψης,

Επειδή η επανατοπικοποίηση της παραγωγής και η ενίσχυση της τοπικά παραγόμενης προστιθέμενης αξίας είναι βασικές προϋποθέσεις για βιώσιμη τοπική ανάπτυξη,

Επειδή ένα πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης μπορεί να αποτελέσει σημαντικό κίνητρο για την παραμονή ή την επιστροφή νέων αγροτών και επαγγελματιών στην ύπαιθρο,

Επειδή το Όραμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα αποσκοπεί στην επανασύνδεση των ανθρώπων με τα τρόφιμα που καταναλώνουν και τα εδάφη στα οποία παράγονται, ενισχύοντας τις αγροτικές περιοχές μέσω της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της ΕΕ,

Επειδή προωθείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η διαμόρφωση δίκαιων συνθηκών διαβίωσης και εργασίας σε δυναμικές αγροτικές περιοχές, ενισχύοντας τον δεσμό των πολιτών με την ύπαιθρο και ιδιαίτερα με τις απομακρυσμένες περιοχές,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθεται η Κυβέρνηση να διαμορφώσει και να εφαρμόσει **μια ολοκληρωμένη, οριζόντια και πολυτομεακή εθνική πολιτική για την αναζωογόνηση της υπαίθρου**, με αξιοποίηση των βέλτιστων ευρωπαϊκών πρακτικών και θεσμικών μοντέλων, όπως το Υπουργείο «Οικολογικής Μετάβασης και Δημογραφικών Προκλήσεων» της Ισπανίας, και σε ευθυγράμμιση με το Όραμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επανασύνδεση των πολιτών με τα τρόφιμα και τα εδάφη, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη στήριξη δυναμικών αγροτικών περιοχών;
2. Προβλέπεται η **θεσμική διασύνδεση και συνέργεια των εμπλεκόμενων Υπουργείων και δημόσιων φορέων**, ώστε οι πολιτικές για την ύπαιθρο να μη λειτουργούν αποσπασματικά ή αλληλοσυγκρουόμενα, αλλά ως **ενιαίο στρατηγικό σχέδιο** με κριτήρια βιωσιμότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και περιφερειακής ισότητας;
3. Υπάρχει σχεδιασμός για την παροχή **φορολογικών κινήτρων, επιδότησης ανακαίνισης κατοικιών, στήριξης της επιχειρηματικότητας, ή άτοκων δανείων** σε πολίτες που επιλέγουν να εγκατασταθούν μόνιμα σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές;
4. Σχεδιάζει η κυβέρνηση πρόγραμμα **πρόωρης συνταξιοδότησης** σε ευάλωτους πληθυσμούς της υπαίθρου (αγροτών, κλπ) ή/και για την παροχή **ειδικών ασφαλιστικών κινήτρων** για νέους αγρότες και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου ;
5. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για την **ανάσχεση της εγκατάλειψης των αγροτικών περιοχών** και τη δημιουργία συνθηκών που να καθιστούν βιώσιμη την καθημερινότητα των κατοίκων, ιδίως μέσα από την **ενίσχυση των βασικών υποδομών** (υγεία, παιδεία, συγκοινωνίες, ψηφιακή συνδεσιμότητα) και την **ανάπτυξη "έξυπνων" και ευέλικτων υπηρεσιών** σε τοπικό επίπεδο;
6. Ποια μέτρα, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ, προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση για την **υποστήριξη νέων αγροτών, αγροτουριστικών πρωτοβουλιών και βιώσιμων start-up** σε αγροτικές περιοχές;
7. Υπάρχει σχεδιασμός από την κυβέρνηση μέσω της στεγαστικής της πολιτικής για την **αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων οικιστικών αποθεμάτων** της υπαίθρου, όπως συμβαίνει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες;
8. Υπάρχει σχεδιασμός για την **προώθηση της επανατοπικοποίησης της παραγωγής και της ενίσχυσης της τοπικά παραγόμενης προστιθέμενης αξίας**, ώστε να δημιουργηθεί ένα βιώσιμο τοπικό παραγωγικό μοντέλο, βασισμένο σε αγροδιατροφικές, κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες που να συνδέονται με τη γη και τις παραδόσεις κάθε περιοχής;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Έφη)

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)